

JOANNA TROĆ

ur. 1929; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, II wojna światowa
Słowa kluczowe	okupacja niemiecka, bombardowanie Lublina

Bombardowania Lublina

Najgorsze bombardowanie było w trzydziestym dziewiątym roku, kiedy weszli Niemcy i bombardowali Lublin. Na Krakowskim Przedmieściu, na ulicy Kapucyńskiej, tam gdzie jest taki dom towarowy, to tam był Victoria hotel. To tam zbombardowali, ponad trzysta osób tam zginęło. To w nocy zbombardowali. Na Krakowskim Przedmieściu kilka domów poszło. W nocy był ten nalot. Kilka domów poszło na Starym Mieście. Jeden z domów, który należał do mojej rodziny, to przy Trybunalskiej, jak się na zamek idzie do tego... to ten... Jak się nazywa? Nie wiem, jak to powiedzieć. Trybunalska ta brama. To jest jak na zamek wjeżdża. To tam był dom taki, tam był mojej rodziny ze strony ojca. Zbombardowali tam też. Dosyć dużo. A oni chcieli trafić, bo tutaj była fabryka samolotów, tak. I oni chcieli zbombardować tą fabrykę.

Ja pamiętam jak zbombardowali... To było w czterdziestym chyba pierwszym roku. Ale to Rosjanie bombardowali. Czy w czterdziestym trzecim? Dostyc, że zbombardowane było, ale czy w czterdziestym trzecim... Nie wiem, kto to bombardował. Nie powiem panu.

To było widać, bo chodziły takie światła po niebie. I wyszukiwali te samoloty. To takie specjalne było takie coś. I światło po niebie chodziło i oni szukali tych samolotów, które bombardowały. No to pamiętam, że tutaj na Targowej ulicy mieszkała moja kuzynka ze strony ojca. I tam zbombardowali ten dom w nocy. Samoloty przyleciały, zbombardowały... tak chcieli trafić na zamek. Trochę się za bardzo... Bo bomba nie leci tak, tylko tak leci. O tak.

W trzydziestym dziewiątym? Były bombardowania, były. Były bombardowania. Ale w czterdziestym drugim, to było tak straszne bombardowanie. Okropne. Tutaj myśmy nie mieli jeszcze schronu. Tutaj już mieszkaliśmy. To w korytarzu, tutaj jak pan wchodził z klatki schodowej i wychodzi się, tutaj na klatce schodowej jest to okno, prawda? To myśmy tam stali, a dom to tak o chodził. Dom się kołysał. Tak. No i później dopiero po czterdziestym drugim roku mieszkańcy tego domu zaczęli budować schron tam. Schron właśnie pod tą naszą klatką schodową, ale z tej strony.

Pobudowali, zlikwidowali tam trochę tych piwnic. A tam woda była.

W czterdziestym drugim roku bombardowali Niemcy. Ale to nie wiem, czy to... nie, chyba to nie były Niemcy. Niemcy by swoich nie bombardowali. Tylko... To były chyba radzieckie. W czterdziestym drugim roku to zbombardowali tu... Oni chcieli tutaj zbombardować zamek, ale im się nie udało. I tak wszystkie bomby poleciały na Targową tutaj. Bombardowali... Tam mieliśmy kuzynkę, która zginęła tam właśnie. To tylko kawałki ludzi były. Była... Tam jest taka legenda, to znaczy nie legenda, podobno, że to tak było. Że jedna taka staruszka, starsza pani, nie chciała iść do schronu i została w tym domu. W kąciku sobie siadła i tak siedziała. Jak zbombardowali, to ona w tym kąciku siedziała. W tym kąciku. Tak jak była, tak bomba jak wpadła, tak poleciała. A ona tam w tym kąciku siedziała sobie. Ale już podobno nie żyła.

A w czterdziestym czwartym roku jak tu bombardowali to ja chodziłam do szkoły i szkołę moją zbombardowano. Na Lubartowskiej była ta szkoła, proszę pana. I zbombardowali tą szkołę. To była taka szkoła, no wszystkie [dzieci] tam z dzielnicy tutaj, najbliższej dla dzieci była. To było niebezpieczne tak daleko dziecko posłać do szkoły. To jak najbliższej była szkoła, więc tutaj na Lubartowskiej. To w czterdziestym czwartym roku zbombardowali tutaj tą szkołę. I pamiętam ten na Krakowskim ratusz palił się. Jaki miesiąc [to był]? Lipiec. Oni weszli dwudziestego drugiego lipca. Dwudziestego drugiego... I dwudziestego trzeciego bombardowali. Dwudziestego drugiego też, trzeciego bombardowali. Tak. Widziałam [jak się ratusz palił]. Widziałam. I za Bramą Krakowską ten trybunał też. Palił się... bardzo się palił...

Data i miejsce nagrania	2013-11-20, Lublin
Rozmawiał/a	Marek Nawratowicz
Transkrypcja	Elżbieta Graboś
Redakcja	Maria Radek
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"